

Belediyelere kendi araç, ekipman ve personeli ile verilen çöp toplama hizmetine ilişkin hak edişlerin vergilendirilmesi ve belge düzeni hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	11395140-019.01-305
Tarih	04.03.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-019.01-305

04/03/2013

Konu : Belediyelere kendi araç, ekipman ve personeli ile verilen çöp toplama hizmetine ilişkin hak edişlerin vergilendirilmesi ve belge düzeni.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, beldelerin çöp toplama ve temizlik hizmeti faaliyeti ile uğraştığınızı, ihale yöntemi ile aldığınız işlerde kendinize ait araçları, donanımları ve personeli kullandığınızı, belediyeler ile yapılan sözleşmelerde en az iki yıllık ihalenin söz konusu olması nedeniyle yapılan işin sürekli nitelikte bir iş olduğunu ancak yapılan işin değerlendirilmesinin her takvim yılının ayları itibarıyla yapıldığını, sözleşmelerin kesin ödeme mahiyetinde olmamakla birlikte ve kazanılmış hak sayılmayarak geçici hak ediş ödemeleri şeklinde düzenlendiğini, sözleşmelerde geçici hak ediş bedellerinin, Kurumunuzun başvurusu üzerine ayda bir defa düzenleneceğine dair hüküm bulunduğunu, bu hizmetlerinize ilişkin faturaları, her ayın son günü itibarıyla, hak ediş tutarlarının hesaplanarak

karşılıklı kabul ile kesinleştiği tarihte düzenlediğinizi belirterek, konunun kurumlar vergisi ve katma değer vergisi açısından değerlendirilmesi ile belge düzeni hususundaki Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunun 6 ncı maddesinde; kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Ticari Kazancın Tarifi" başlıklı 37 nci maddesinde, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu hükme bağlanmış ve ticari kazançta vergiyi doğuran olay, tahakkuk esasına bağlanmış olup aynı Kanunun "Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38 inci maddesinde,

"Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsdeki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müsbet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:

- 1- İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir.
- 2- İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur... "

hükmüne yer verilmiştir.

Ticari kazancın tespitinde iki temel ilke geçerlidir. Bunlar "dönemsellik" ve "tahakkuk esası" ilkeleridir. Tahakkuk esası ilkesi, gelir veya giderin tahsil edildikleri ve ödendikleri döneme bakılmaksızın miktar ve mahiyet itibarıyla kesinleşmiş olmasını ifade eder. Bu esas dikkate alındığında bir gelir unsurunun, özel bir düzenleme bulunmadığı sürece, mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleştiği dönem kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir. Dönemsellik ilkesi ise her dönemin faaliyet sonuçlarının diğer dönemlerden bağımsız olarak saptanmasıdır. Bu ilke uyarınca gelir ve giderlerin ilgili oldukları dönemde kaydedilmesi gerekir.

Buna göre, şirketiniz tarafından belediyelere verilen hizmetlerle ilgili olarak düzenlenen her bir hak ediş raporunun (Hak ediş belgesi) ihale makamınca onaylandığı tarihte gelir, miktar ve mahiyet itibarıyla kesinleşmiş dolayısıyla tahakkuk etmiş sayılacağından, elde edilen gelirlerin ilgili dönemlerde kurum kazancına dahil edilerek vergilendirilmesi gerekmektedir.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasına göre, ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler katma değer vergisine tabidir.

Aynı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtildiği üzere teslim, bir mal üzerindeki tasarruf hakkının malik veya onun adına hareket edenlerce, alıcıya veya adına hareket edenlere devredilmesidir.

Söz konusu Kanunun 4 üncü maddesinde, "Hizmet, teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemlerdir. Bu işlemler; bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi, şekillerde gerçekleşebilir." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanunun 10 uncu maddesine göre vergiyi doğuran olay;

- Malın teslimi ve hizmet ifası hallerinde, malın teslimi veya hizmetin yapılması,

- Malın tesliminden veya hizmetin yapılmasından önce fatura veya benzeri belgeler verilmesi hallerinde bu belgelerde gösterilen miktarla sınırlı olmak üzere fatura veya benzeri belgelerin düzenlenmesi,

- Kısım kısım mal teslimi veya hizmet yapılması mutad olan veya bu hususlarda mutabık kalınan hallerde ise her bir kısmın teslimi veya bir kısım hizmetin yapılması

anında meydana gelir.

Taahhüt işlerinde bedelin hak edişlerle tahsil edilmesi halinde her hak edişin ihale yetkilisince onaylandığı tarihte kısım kısım hizmet ifası gerçekleşmiş sayılmakta ve vergiyi doğuran olay bu tarih itibarıyla vukuu bulmuş olmaktadır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasında, teslim ve hizmet işlemlerinde matrahın bu işlemlerin karşılığını teşkil eden bedel olacağı, aynı maddenin ikinci fıkrasında ise bedel deyiminin malı teslim alan veya kendisine hizmet yapılan veyahut bunlar adına hareket edenlerden bu işlemler karşılığında her ne suretle olursa olsun alınan veya bunlarca borçlanılan para, mal ve diğer suretlerde sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamını ifade ettiği belirtilmekte olup söz konusu Kanunun 24 ve 25 inci maddelerinde matraha dâhil olan ve olmayan unsurlar sayılmıştır.

Bu açıklamalara göre, Kurumunuzca belediyelere genel temizlik işi ihalesi kapsamında yapılacak işlerde vergiyi doğuran olay hak ediş raporunun (Hak ediş belgesi) ihale makamınca onaylandığı tarihte meydana geldiğinden onay tarihinden itibaren 7 gün içerisinde düzenlenen faturada hak ediş bedeli üzerinden katma değer vergisi hesaplanması gerekmekte olup katma değer vergisi matrahını hizmet karşılığını teşkil eden toplam bedel oluşturacak ve vergiyi doğuran olayın vuku bulduğu (hak ediş belgesinin ita amirince onaylandığı tarihi içerisine alan) vergilendirme dönemi beyannamesinde beyan edilecektir.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tanımlanmış, aynı Kanunun 231 inci maddesinin beşinci fıkrasında ise faturanın, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami 7 gün içinde düzenleneceği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu Kanunun "Fatura Kullanma Mecburiyeti" başlıklı 232 nci maddesinde, tüccarların sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve aldıkları emtia veya hizmet için de fatura istemek ve almak mecburiyetinde oldukları hükme bağlanmıştır.

Buna göre, Kurumunuzun belediye başkanlıklarına verdiği hizmetlerle ilgili olarak, faturanın vergiyi doğuran olayın gerçekleştiği tarihten itibaren azami 7 gün içinde düzenlenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026